

GORENJEC.

Političen in gospodarski list.

Vabilo na naročbo. **GORENJEC** stane za celo leto samo 4 K, za pol leta 2 K, za četrto leta 1 K. Naroča se list lahko vsak dan, in naj se naročnina izvoli poslati upravništvu.

Z glavo skozi zid.

III.

Prav tistega dne, ko so klerikali z dobro urejenim, pripravljenim škandalom proti baronu Heinu provzročili zaključnje deželnega zbora, je predložil ustavni odsek svoje poročilo glede volilne reforme. V predložitih tega poročila se nalaga deželnemu odboru, da v prvem prihodnjem zasedanju predloži zakonski načrt volilne reforme z naslednjimi navodili: Dovolj se pta kurija z največ štirimi mandati, od katerih spada eden na ljubljansko mesto, eden na industrijalne okraje, dva pa je razdeliti na celo deželo. Obenem pa se določi, da se more skleniti prememba volilnega reda le tedaj, če je navzočih vsaj štiri petine vseh poslancev, in glasujejo za premembo tri četrtine. Sedanji zakon zahteva navzočnost treh četrtin in dvetretjinske večine pri glasovanju. Tudi se imajo volilni okraj, ki volijo po več poslancev, razdeliti po možno-ti.

S tem poročilom se je postavil deželni zbor pred veliko socialno vprašanje, tisto vprašanje, ki bo po našem mnenju dalo smer in obliko tekočemu stoletju. To vprašanje je pri nas skoro nenačeto, ne toliko po brezbriznosti nižjih brezpravnih slojev, ampak vsled naših lokalnih in političnih razmer. Naša dežela je po ogromni večini poljedelska in ima le malo industrije. Vsled tega delavstvo že po svojem številu ne more kazati tiste moči, kakor v drugih industrijalnih deželah. Glavni vzrok pa tiči v tem, da se je posrečilo naši duhovščini potegniti velik del delavstva na svojo stran. Socialna sila, kolikor je tiči v delavstvu, se izrablja v cerkvene svrhe ali pa zaduši po raznih zabavah, odvzeta pa je na ta način našemu delavstvu vsa podpora, katero prejema delavstvo drugod iz velikega denarnega in duševnega fonda mednarodne delavske organizacije. To dejstvo pride sicer na korist našemu delavstvu v narodnem oziru in v tem smislu vpliva celo blagodejno, ali odvzelo mu je vso politično moč. In tudi sicer, če izvzamemo posamezne zavode, ki slone res na gospodarski podlagi, moramo priznati, da je socialno delo še v povojih. Takozvane katoliške gospo-

darske organizacije ne štejemo med socialno delo že zaradi tega ne, ker se opirajo deloma na versko, deloma na politično, v nobnem oziru pa ne na gospodarsko podlago.

Vendar naš namen danes ni spuščati se v rekrimnacije, temveč konstatirati le hočemo, da je socialno vprašanje našlo svoj odmev v deželni zbornici in da ga ne bo mogoče odstaviti z dnevnega reda, dokler ne bo rešeno. In takoj bodi konstatirano, da je ravno katoliško-narodna stranka, ki se kar topi ljubezni do kmeta in delavca, z avleklia rešitev tega vprašanja vsaj za eno leto.

Poročilo omenja, da odsek ne priporoča pomnožitve mandatov kmetijskih občin, da pa pridejo mandati pete kurije itak kmetom v korist. Mi odseku v tem oziru ne očitamo ničesar. Izkušnja nas namreč uči, da bi pri sedanjih razmerah pomnožitev mandatov kmetijske kurije ne imela za koristi našega kmetijstva prav nobenega pomena. Kmetijska kurija ima danes 16 mandatov, skoro polovico deželnega zbora. Velika večina nositeljev teh mandatov so vsak zase, če se jih opazuje na domačem dvorišču, vsega spoštovanja vredni možje, delavni, premožni, trezni, pametni možje. Kadar ni v obližju kapelana ali župnika, izražajo celo samostojne, včasih prav umestne nazore. Ali če se skliče deželni zbor, ali samo seja kluba katoliško-narodnih poslancev, so vsi izpremenjeni. Če pridejo ti junaki v Ljubljano pred klubov lokal, ob poldevetih ne vedo, kaj bodo o devetih soglasno sklenili. V gospodarskih vprašanjih pa imajo vsi ti kmetijski poslanci mnogo več stika s preklicanim veleposestvom, četudi nam je to v narodnih vprašanjih nasprotno, nego pa z vodstvom kluba katoliško-narodnih poslancev. Kranjski agrarci imajo torej že danes v deželnem zboru 26 glasov in nič bi ne oviralo skupnega delovanja v gospodarskih vprašanjih, ko bi duhovščina ne bila mnenja, da je poklicana vladati ne le v cerkvi, ampak tudi v deželnem zboru.

Mi prav nič ne tajimo, da je določba glede obteženja premembe deželnega volilnega reda, reakcionarna in mislimo, da se je postavila ta določba na zahtevo Nemcev v poročilo, ali zaradi tega vendar ne trdimo, da naj se cela stvar takoj zaduši s kričanjem.

Znano je, da vsaka stranka v deželnem zboru zase lahko prepereči premembo volilnega reda, da se torej dá kaj doseči le potom — kompromisa.

Za nas in morda tudi za vse sloje, ki dosedaj niso zastopani v deželni zboru, stoji stvar tako: Ali je boljše imeti štiri mandate z omejeno mogočnostjo premeniti volilni red, ali pa — nič.

Za svojo osebo smo sicer mnenja, da bi Nemci tudi pri sedanjem zakonu lahko bili brez skrbi, da lahko preprečijo vsako premembo volilnega reda, tudi če deželni zbor šteje 41 poslancev ali siliti jih ne more nihče, če privolijo v to premembo le pod pogojem, da se jim dá še večjo sigurnost, kajti to naj enkrat premislijo gospodje okoli «Slovenca», da nihče v deželi nima manj povoda težiti po premembi volilnega reda nego Nemci. In vse tisto groženje, da ne puste zborovati, dokler se jim ne ugotovi, krvavo boli našega kmeta, Nemce pa zelo malo ali prav nič. Nemci so veseli, če traja sedanjí položaj kar najdalje mogoče in dr. Šuštersič bi se bil vendar že lahko prepričal, da s škofom vred nima tiste moči, vreči jih siloma iz te pozicije, in jo tudi nikdar ne bo imel.

V tem oziru je obstrukcija voda na mlin nemških privilegij in Nemci bi to obstrukcijo prav lahko podpirali, če bi bili toliko brezvestni, da bi jim ne bilo nič za korist dežele.

Vsa nesreča kranjske dežele v zadnjih treh letih tiči po našem mnenju v tem, da je klerikalna stranka s svojo nervoznostjo, s svojo nedoslednostjo in vrtoglavostjo popolnoma ustavila normalni razvoj slovenstva na Kranjskem, ki je v ogromni večini in ki se po naravnem zakonu razvija v smeri, v kateri slovenska stvar kljub «zvezi» napreduje, se dviga, nemštvo pa se mu mora polagoma umikati. Obstrukcija je pojedla kmetom deželne podpore, delavcem pa volilno reformo. In če ne našemu kmetu, se bodo morda vsaj delavcem odprle toliko oči, da bodo spoznali, da nihče ne more z glavosko i zid.

V Kranju, 29. oktobra.

Politični položaj. Nekateri nemški listi hočejo videti v preosnovi Körberjevega ministrstva na vsak način znamenja za dalekosežni politični pomen in sodijo, da preosnova ne pomeni dobro za Nemce! To je stara nemško-nacijonalna pesem! Čehi so povedali dovolj

PODLISTEK.

Zgodba hudodelstva.

Spisal Maksim Gorki.

Dalje.

5.

Tri dni po tem pomenku sta oba korakala zjutraj zgodaj po deželni cesti, z ramo ob rami in Salakin, razburjen, je govoril svojemu tovarišu in mu med tem zrl v oči: «Razumeš, najprvo zapaliva svišli, in ko prične goreti, priteko gasiti vsi, tudi on, Matija, — midva pa greva k njemu! In potem mu oropava gnejzdo!»

«Če naju pa zalotijo?» je vprašal Ivan pomisljevaje.

«Ni misliti!» je rekel Salakin. «Kdo bi naju vjel?»

Pristavil je s strogim glasom: «Gasiti morajo ogenj, ne pa teči za tatovi! Razumeš?»

Ivan je prikimal.

Bilo je v začetku marca. Mehak, voljen sneg je padal s temnega neba na zemljo počasno, v težkih kosnih in hitro zametel sledi obeh mož, ki sta korakala med dvema vrstama brez s težko upognjenimi vejami.

«Oh, da se le posreči!» je rekel Ivan s težkim vzdihljajem.

jasno, da ne stoje s premembami v ministrstvu v nikaki zvezi in da češki minister dr. Randa ni zaupnik čeških strank. Izpremenile so se pač osebe, drugo pa je vse ostalo pri starem, in najbrže tudi ostane v državnem zboru v novem zasedanju vse tako, kakor prej.

Državni zbor se bo sešel dne 17. novembra k prvi seji. Predložil se bo zbornici proračun za l. 1905. Glavna skrb vlade bo omogočiti parlamentarno rešitev proračuna za l. 1905.

Reforme ogrskega ljudskošolskega zakona. Izprememba ogrskega ljudskošolskega zakona, ki so jo predložili zbornici dne 20. m. m., opravičeno razburja do skrajnosti nemadjarške narodnosti. Novi zakon določa med drugim: Novi učni načrt za ljudske šole in za vse učne zavote, državne ali nedržavne, mora obsegati madjarski jezik, ogrsko zgodovino in zemljepisje. Na željo cerkvene občine se sme krščanski nauk poučevati tudi v materinem jeziku. Tudi v zasebnih šolah mora biti madjarsčina učni jezik, kakor brž je vpisanih 20 odstotkov madjarskih otrok. V ponavljalnih šolah mora biti učni jezik izključno le madjarski. Učni načrt verskih šol mora odobriti učni minister. V učiteljska se sprejemajo le madjarsko govoreči kandidati. Izpraševalni jezik je madjarski.

Macedonija. Nasilstva v severni Albaniji se grozno množe, ne da bi Turčija storila potrebne odločilne korake. — V Skoplju so dne 29. m. m. otvorili šolo za orožniške podčastnike, katero vodijo avstro-ogrski častniki. V Makru pri Smirni so odpuščeni rezervisti zaklenili v vojašnico poveljnika in častnike, da izsilijo na ta način svojo petmesečno plačo. Guverner si je moral izposoditi potrebni denar pri mestnih veljakih, nakar so rezervisti častnike izpustili ter odšli mimo domov.

Rusko-japonska vojna.

Kar nenadno mirovanje v operacijah ruske mandžurske armade je razumljivo in uprav iz tega dejstva izvira zopet drugo dejstvo, da je v Port Arturju stanje še precej povoljno, dokler Kuropatkin v Mandžuriji ne nadaljuje svoje ofenzive. In dejstvo je, da so Rusi že obrnili svojo smer na zapad s svojim krilem proti Bovsihu na reki Taitsiho. To je bila situacija dne 18. m. m. in potem bi se dalo sklepati na nadaljevanje operacij v velikem štítu. Do tega pa ni prišlo še do danes, skoro 14 dni. Pri vsem tem obdržuje situacija tudi v novi obliki svojo vrednost, ker je s tem dana možnost, da se Ojama odreže od Koreje, da bo pomnil dan, — dan nesreče, ki si ga človek more misliti.

«Bodeš že videl, kako se posreči!» je odgovoril Salakin zaupno.

«Bog daj! Če se res posreči, presneto, nič več ne počnem kaj tacega!»

Prijateja sta korakala hitro dalje, ker sta bila oba zelo slabo oblečena, Salakin v svoji ženski jopi, ki je bila okrašena z množino lukenj, iz katerih je molela umazana pavola. Na nogah so mu štorkljali klobučinasti čevlji, na glavi je imel vsled starosti osivelo kapo. Ivan si je omislil namesto svoje površne suknje rujavo suknjico, katere rokava sta bila — Bog ve zakaj — črna. V svojih ličnatih opankah, v svoji čepici z zlomljenim ščitkom, prepasan z vrvjo, je bil Ivan enak pijači udanemu tovarniškemu delavcu, ne pa kmetu.

Zvečer pred onim dnevom, ki sta ga določila za svoje nakano, je izmaknil Salakin nekje medeno ponev in likalnik, prodal ju nekemu prodajalcu železa za 80 kopejk in imel v žepu sedaj še denar za petdeset kopejk.

«Ako bi med potoma naletela na kakega voznika, da bi se peljala...» je rekel Salakin. «Sicer ne prideva tja do noči; — imava še kakih štirideset vrst daleč. Več bi ne plačal ko po pet kopejk za vsakega, ko bi naju tja peljal.»

Dne 28. m. m. poizkušali so Japonci pregnati ruske lovce iz neke vasi, ki leži en kilometer zapadno od Čanlianpa. Obstreljavali so neprestano njih pozicije, a kljub temu so se lovci držali še vedno, izgubivši neznatno število moštva. V noči od 28. na 29. m. m. so ruski lovci prodirali v smeri proti gori, na kateri stoji budistiški tempelj. Zavzeli so na nepričakovan način spodnji del utrdbe, kjer so bili izpostavljeni najljutjшему ognju. Dalje so zavzeli vas Tinsin en kilometer od Liondriantana, kjer so jih Japonci z veliko premočjo napadli, da so se morali umakniti proti Ludziantanu. Ob zori pa so zopet pričeli z ofenzivo in zavzeli Tinsin, ki so ga preje Japonci požgali do tal.

Dne 30. m. m. ob četrty uri popoldne so Japonci poizkušali napasti ruske utrdbe severno od vasi Linsipu, toda bili so odbiti. Japonsko topništvo je pričelo ob 10. uri zvečer obstreljavati pozicije več oddelkov ruskega desnega krila, katero streljanje je pnehalo šele po 2. uri ponoči. Okoli pete ure drugega dne so se pričeli Japonci pomikati proti ruskim pozicijam pri vasi Tunhov. Pri tem pa jih je rusko topništvo vedno obstreljavalo. Pomikali so se z namenom, da bi pregnali kozake sosednjih hribov, a naleteli so slabo. Ko je opazil pomočnik Gavrilov nevarni položaj kozakov, hitel jim je na pomoč ter Japonce s tako silo obstreljeval, da sta bila oba japonska bataljona do zadnjega moža pobita in vsi topovi razen dveh popolnoma uničeni. A napad, ki se je vršil na utrdbe, ki leže na severovzhodni fronti in meje na železniško progo, so ruske baterije in strelci na celi črti odbili in Japoncem prizadeli velikih izgub. Boj se je končal ob 7. uri zvečer.

Sicer pa se pričakuje, da pride v par dneh do velike bitke. Kuropatkin, ki ima neprestano v rokah vrhovno poveljništvo, preosnavlja zdaj vojsko.

Port Artur. Kakor se čuje, so se Japonci že precej približali portarturškim utrdbam. Neprestano bombardirajo trdnjavo, pri tem pa prodirajo po rovih proti ruskim pozicijam. Rusi jih zelo ovirajo z njihovim topništvom. Dne 27. m. m. je bil splošni napad na Port Artur, ki se je razvil 30. m. m. v ljuto bitko, katera je trajala ves dan. Izid še ni znan. Sodi se, da niso hoteli Japonci s tem napadom zavzeti mesto, pač pa storiti le nadaljni korak. Sicer pa bo treba še par takih splošnih napadov, predno se bo posrečilo zavzeti Japoncem trdnjavo.

Sneg jima je padal na glavi, na lica, v oči, vlegel se jima je na rameni, ki so izgledale potem kot naramne zaponke, in se oprijemal njenih nog. Krog njiju in nad njima je krožil brezglasno bel vrtilinec in ničesar nista mogla razločevati pred njima na cesti. Ivan je korakal s povešeno glavo, kakor staro, bolno kljusé, ki ga peljejo h konjedercu; živahni in blebetavi Salakin pa je zrl neprenehoma krog sebe in govoril v enomer.

«Kako daleč sva in kako daleč imava še hoditi, — se ne dá spoznati! Ta sneg! Na eni strani je voda na najin mlin, ker zametuje sledove, — če bo le vedno tako šlo, toda zažgati bo težko! Ničesar ni na svetu, kar bi bilo v vsakem oziru, — tako ali drugače, — popolno in dobro!»

Snezinke so postajale vedno manje, bolj suhe in niso več padale na zemljo tako navpično in počasno, ampak krožile so po zraku sedaj viharo, hitro in v še večjih množinah. Hipno se je prikazalo izza sneženega oblaka od vetra nagnjeno poslopje, enako velikemu in temnemu kupu, ki je izgledalo vsled množine snega na strehi, kakor bi bilo pritisnjeno k zemlji.

«To je Tomaževó!» — je rekel Salakin. «Ali hočeva iti v gostilno in izprazniti mal kozarec?»

«Potrebno bi bilo,» je odvrnil Ivan, ki se je tresel po vsem životu.

Dalje prih.

Iz Tokia se poroča, da znaša število ranjenih in bolnih japonskih vojakov, ki so se vrnili na Japonsko 58.000 mož, gotovo pa jih je še več.

Dopisi.

Iz Lesca. Odbor sadne razstave v Radovljici razglasa po časopisih, naj vsakdo, ki misli o razstavi pisati in jo kritikovati, to stori v sporazumljenju celega razstavnega odbora. Take izjave še nismo brali nikjer in kaže le, da ima odbor glede prireditve razstave — slabo vest. Mi nimamo volje v tem oziru ugoditi odboru, to tem manj, ker so nam razmere od začetka do konca nekoliko znane. Ali naj n. pr. g. Korošina prosimo milostnega dovoljenja, da smemo razstavo povzdigniti v nebesa in posebno njega kot načelnika razstave predstaviti svetu kot vzor-moža, njega, ki je moral pri otvoritvi razstave stati za vrati in še oficijelno nastopiti ni smel? Ali naj g. Fajdiga kot voditelja razstave hvalimo, kako zna lepe članke pisati po časopisih o razstavi in farbati ljudi, sam pa o strokovnem znanju nima niti pojma in z načelnikom vred ne zna skorej ločiti hruške od jabolka? Odbor čuti in pozna zdaj velike nedostatke ki so se pokazali pri razstavi, zato pošilja take izjave med svet. Samo upošteval jih nobeden ne bo. Male krajevne razstave trpe 1 ali 2 dni, ljubljanska leta 1888 je bila odprta 4 dni, letošnja svetovna v Düsseldorfu 8 dni, radovljiška pa celih 6 tednov. Neveden človek bo mislil, da je bila tako velika, da je ne more v enem dnevu obhoditi ali v enem tednu pregledati. Pa ni res! Tako majhna je bila, da razstavijo dve ali tri občine toliko in vsaj tako lepo sadje, — če ne lepšega. V Ljubljani je bilo 300 razstavljalcev, v Radovljici pa 120. Tudi tukaj je bilo sadje razstavljeno iz cele dezele, nekaj jih je bilo celo s Štajerskega in Koroškega. In čudno! Največ sadja je bilo z Notranjskega, najmanj pa iz radovljiškega okraja. Zopet se bo mož, ki ne pozna razmer, prijel za glavo in vprašal, kako je to? Prav lahko! To kaže, da ni bila sadna razstava v pravih rokah in da sadjarji iz radovljiškega okraja, ki poznajo ljudi in razmere, niso imeli pravega zaupanja do razstavnega odbora. Kako pa morejo imeti zaupanje vanj, če nima odbor nobenega načrta, nobenega proračuna in nobenega strokovnega znanja. Vprašati se tudi sme, zakaj se niso nikdar razglasila imena onih mož, ki so bili v osnovalnem odboru? Najprvo je obstal osnovalni odbor, potem je vse prevzela kmetijska podružnica radovljiška in dala ime, dasi ni prevzela nobene odgovornosti po izjavi načelnikovi in pri otvoritvi razstave je zopet zlezal osnovalni odbor na dan. Kdo je bil toraj odbor? Odbor pravi, da je storil vse, da se razstava v strokovnem in drugem oziru častno in dostojno izvrši. To tudi ni popolnoma neumno. Kaj bi bilo z razstavo, ko bi je ne prevzela kmetijska družba v Ljubljani v zadnjem tednu pred otvoritvijo! Potovalni učitelj g. Gombac kot odposlanec deželnega odbora, je sam v strokovnem oziru razstavo zadnji dan uredil. Njihova dolžnost bi bila, da bi ga nosili po rokah in se mu primerno zahvalili za njegov trud, da je odbor rešil iz zagate. Ali nasprotno! Mars katero grenko je moral doživeti in metali so mu polena pod noge, da je hotel jim zbežati v Ljubljano in prepustiti razstavo odboru, kateri je sam s svojo nerodnostjo in pedantnostjo najbolj deloval zoper njo in zoper njega v zahvalo, da jih je rešil blamaže. To je gotovo, da tisti odbornik, kateri je sanjal in celo govoril o nekem zaslužnem križcu, istega ne dobi. — Z ozirom na vse dosedanje dogodke glede razstave zahtevamo: 1. Da tisti dozdej anonimni osnovalni odbor priobči svoja imena; 2. da položi izkaz o prejatih podporah in 3. račun o porabi tega denarja. Zraven pa še ponižno prosimo, naj nam slavni anonimni odbor blagovoli poročati, kdaj se bode vršil tisti tako bombastično napovedani sadjarski shod in kdaj se bodo vršila tista predavanja o umnem sadjarstvu?

Nekaj naprednih sadjarjev.

Z Dunaja. (Društvo slovenskih dijakov v podabljaških umetnosti «Vesna») ima namen, gojiti v podabljaško umetnosti. Izmed sredstev, ki ji služijo

v dosego tega namena, je eno najvažnejših. na razvoj umetniških zmožnosti posameznih izvršujočih članov najbolj vplivajočih, posredovanje pri umetniških naročilih. S tem vzpodbuja svoje člane k delavnosti, daje jim priliko, da se merijo mlade moči, da jih koncertujejo vse na svoje delo. Tako pa obenem po svojih močeh pomaga izvršujočim članom do boljšega materialnega stanja. Odborovo posredovanje med naročitelji in med izvršujočimi člani se vrši na dvojni način: 1.) Odbor odda izvršitev naročenega dela enemu izvršujočim članom; 2.) Odbor razpiše konkurenco za naročeno delo. Prvi način posredovanja velja za sledeča dva slučaja: a) če častna nagrada ne presega vsote 20 K; b) v nujnem slučaju. Konkurenca se vrši, ako častna nagrada presega vsoto 20 K. Na željo naročitelja pošlje odbor v slučaju posredovanja po načinu 1.) načrt istemu v ogled, v slučaju 2.) odobri tri načrte kot najboljše, izmed katerih si nato naročitelj izbere enega za izvršitev. V vseh umetniških zadevah daje odbor brezplačne informacije. Predmet odborovemu posredovanju so vsa v področje slikarske, kiparske, arhitektonične umetnosti in umetne obrti spadajoča dela, tako: Načrti za razglednice, za zunanjo in notranjo umetniško opremo knjig in brošur, za umetniško opremo tiskovin v splošnem, za umetniške plakate, inserate, štampilje, ex libris znamenja, diplome, slike, ornamentalne kompozicije za različne predmete, za tapete i. t. d.; dekorativno-plastični predmeti, n. pr. nippes, nadgrobni spomeniki i. t. d.; načrti za interieurje; vsakovrstna umetna ženska ročna dela za profane in cerkvene namene, n. pr. za paramente, stenske dekoracije, oltarni, namizni prtji, zastori i. t. d.; posebno dela v modernem stanju in v aplikaciji. Odbor si je v svesti, da reši posredovalno nalogo v zadovoljnost naročiteljev, kakor doslej. Potrjuje ga v tej zavesti priznanje, ki ga je donesla I. jugoslovanska umetniška izložba v Belgradu članom «Vesne». Obrača se torej na vse p. n. trgovce, obrtnike, tiskarska podjetja, na vse zasebnike, na preč. duhovščino s prošnjo, naj se blagovolijo pri umetniških naročilih ozirati na «Vesno», posebno ker zahteve «Vesnašev» gotovo ne bodo previsoke. S tem opravijo tudi eminentno-rodoljubno delo. Naročila naj se pošiljajo na naslov: «Vesna», Dunaj III., Thongasse 10. Za odbor: A. L. Šantel, t.č. predsednik. Hinko Smrekar, t.č. tajnik.

Loške novice.

— Slavnost. V nedeljo, 30. oktobra je pripel gospod c. kr. okrajni glavar Alfonz Pirc občinskemu tajniku škofjeloškemu, gospodu Ivanu Kajbi od Njega Veličanstva mu podeljeni srebrni zaslužni križec s krono. Na povabilo županstva so se zbrali ob 11. uri v okrasno okrašeni mestni dvorani polnoštevni občinski svet ter zastopniki raznih uradov in šole, da prisostvujejo slavnosti. Gospod okrajni glavar omenja v daljšem govoru trudoljubno delovanje slavljenčev ter sklene svoj nagovor s trikratnim «slava»-klicem na presvetlega cesarja. Nato pripne križec slavljenču, ki se ginjen zahvali za podeljeno mu odlikovanje. Tudi gospod mestni župan, notar Niko Lenček, povdarja vestno delovanje slavljenčev v dolgi dobi 32 let ter pravi, da to odlikovanje ne zadene samo gospoda Kajbo, pač pa celo občino, ker je uprav podelitev zaslužnega križca občinskemu tajniku dokaz, da se v občini vestno in modro deluje. Želi odlikovancu še mnogo let doživeti v svojem poslu, nakar mu tudi ostali navzoči srčno čestitajo. S tem je bila slavnost končana.

— Dve strašni nesreči sta se pripetili v nedeljo 29. oktobra popoldne. Na takozvanem živinskem trgu je bilo postavljenih par gugalnic. Prilicno 18letni laški delavec v Kamnitniku N. Giulio je tako nesrečno padel iz gugalnice, da se je smrtonovarno poškodoval. Odpeljali so ga v deželno bolnišnico v Ljubljani. Ta se je ponesrečil zvečer. Popoldne ob 2. uri je pa padel iz gugalnice Galuni, delavec v Kamnitniku, rodom Štajerc, ter se enako hudo poškodoval. Odpeljali so ga tudi v bolnišnico, kjer je čez par dni potem umrl. Lastnika gugalnic so zaprli.

— Prebrisanga pticka je zasledila prosti teden žandarmarija v Gorenji vasi ter ga izročila c. kr. okrajnemu sodišču v Škofji Loki. Aretovanec je približno 30 let stari Jernej Fradelj, porojen v Ljubljani, pristojen v Ovsise na Gorenjskem. Opravljen je v popolno kapucinsko obleko. Goljufal je ljudi z različnimi svetinjicami, rožnimi vencami i. t. d. Dovršil je baje vseh osem gimnazijskih razredov ter bil eno leto bogoslovec. Obhodil je od tedaj mnogo sveta v Evropi, Aziji i. t. d. Pravi, da je bil v norišnici 4 leta in 8 mesecev, a trdi sam v sebi, da je popolnoma normalen.

— Rdeče, sveže jagode so ob Vseh svetlih gotovo redka prikazen. Minuli teden pa je prinesla neka stara nabiralka rož gospej Heleni Hafnar šopek najlepših rdečih jagod, Nabrala jih je pod Ljubnikom.

— Zaradi težke telesne poškodbe je bil izročen c. kr. okrajnemu sodišču v Škofji Loki 31. oktobra France Karlin iz Stare Loke, ker je ranil 30. oktobra Blaža Luznarja z nožem.

Novice iz kamniškega okraja.

— Ustanovitev «Kamniškega Sokola» je gotova stvar. Po pripravljalnem odboru, katerega voditelj je g. dr. Al. Kraut, sestavljena pravila je deželna vlada že potrdila in se bode tudi v kratkem vršil ustanovni občni zbor. Čitalniški gostilničar g. Ivan Slabajna je odstopil mlademu «Sokolu» svojo najlepšo sobo za telovadnico in s tem rešil pripravljalni odbor iz največje zagate, kajti ravno v Kamniku je težko dobiti tako sobo. Pripravljalni odbor je bil jako marljiv in je bodočemu «Sokolu» preskrbel že sedaj nekaj fonda, toda to še nikakor ne zadostja za nabavo telovadnega orodja, ki bode stalo precej novcev. Ta odbor se bode sedaj obrnil na radodarne kamniške rodoljube, kateri bodo brezdvomno po svojih močeh polagali darove na oltar domovine. Gospodje meščani, podpirajte tega boritelja naših narodnih idej! Vaša pozrtvovalnost nam je porok, da boste podpirali to naše novo, v Kamniku za obstoj narodnega življenja tako potrebno društvo.

— So se vendar zganili gospodje pri odboru političnega in gospodarskega društva «Zora» v Kamniku. Dne 6. t. m. ob dveh popoldne sklicuje odbor svoj redni občni zbor v prostore «Narodne čitalnice». Dnevni red: 1.) Pozdrav predsednika; 2.) Poročilo tajnikovo; 3.) Poročilo blagajnikovo; 4.) Volitev novega odbora; 5.) Volitev dveh računopreglednikov; 6.) Raznosterosti.

— Nič ne velja! Tako je zarenčal kamniški tehant pretečeno nedeljo nad neko služkinjo, ki je hotela iti po pridigi iz cerkve. Zalotil jo je med vrati in jo pestil, zakaj odhaja iz cerkve, ker maša še ni končana. Revica se je vsa tresoča opravičevala, da je bila pri maši v franciškanski cerkvi, toda pomagalo ni nič. «Nič ne velja! Mars nazaj!» so rekli tehant in, kar tehant rečejo, se mora tudi zgoditi! Radovedni smo le, zakaj maša pri franciškanih nič ne velja. Pa ne morda zato, ker so nekateri «patres franciscani» tako kavalirski, da odnašajo na različnih izprehodih mekinstkim nuskim kandidatinjam — mantilje?

— Državno podporo v znesku 800 kron je dobila mlekarška zadruga na Prevojah pri Lukovici.

Novičar.

Na Gorenjskem

Osobne vesti. C. kr. davčni oficijal g. Franc Bervar je premeščen iz Novega mesta v Kranj-ko goro, in c. kr. davčni pristav g. Tomaž Tavčar iz Kranja (sedaj začasno v Kranjski gori) v Mokronog. — C. kr. centralna komisija za umetne in zgodovinske spomenike je imenovala g. Franca Komotarja, profesorja v Kranju, v priznanje zasluga za arhivarična raziskavanja na Kranj-kem svojim dopisnikom.

Volitev načelnikov cestnih odborov. Načelnikom škofjeloškega cestnega skladovnega okraja je izvoljen g. Franc Šlibar, posestnik iz Selc, njegovim namestnikom pag. Ign. Čadež, župan v Srednji vasi pri Poljanah. Načelnikom krañjskega gorskega cestnega skladov-

nega okraja je izvoljen g. Fran Budinec, trgovec in posestnik v Kranjski gori, njegovim namestnikom pa g. Alojzij Schrey, c. kr. nadpoštar in posestnik na Jesenicah.

Na praznik vseh svetnikov, dne 1. t. m. je bilo kakor običajno polno pokopališče ljudstva. Po dovršenih cerkvenih ceremonijah je zapel pevski zbor tukajšnje «Narodne čitalnice» pod vodstvom g. V. Rusa troje ganljivih žalostink. Čitalnici, kakor neumornemu g. pevovalju moramo edino le čestitati na tako izvrstno izvežbanem zboru. — Pri tej priliki naj še omenimo, da smo videli na pokopališču samem ta dan, da pota med posameznimi vrstami grobov niso bila osnažena in strebljena različnih trav, kakor je bilo to vedno za časa prejšnjega dekana. Dekana Koblarja bi opozorili na to, da naj obrne več pozornosti na te stvari.

Intervju s državnim in deželnim poslancem Pogačnikom. Dr. Körber je ponudil Mladočehom roko v spravo. Čehi so zopet dobili svojega ministra. Tako se je kolikortoliko ublažilo razmerje med Čehi in vlado in prav lahko je mogoče, da bo ponehala mladočehska obstrukcija v državnem zboru. Klerikalci sedaj govorijo, da vsled stlenjenega dogovora Mladočehi brez privoljenja lepega kluba, t. j. dr. Šustersičeve «Slovanske zveze» ne morejo ničesar enostranskega ukreniti, tedaj tudi ne opustitve obstrukcije. Če je vse to res, potem nastane vprašanje, kako razmerje bode nastalo v državnem zboru, če Mladočehi prenehajo z obstrukcijo brez privoljenja «Slovanske zveze». To prevažno vprašanje pretresa sedaj ves politični svet in ker bi v označenem slučaju vsekako «Slov. zveza» nosila v gubah svoje toge vojsko ali mir, se nam zdi povsem naravno, da se je Šustersič v razbistrenje zamotanega političnega položaja obrnil do najkompetentnejše strani, namreč do — dr. Šustersiča kot načelnika lepega kluba. Dr. Šustersič je tedaj intervjuval samega sebe in je potem ta intervju na vseh vernih duš dan obelodanil v «Slovcu» v pomirjenje vernim in pobožnim bralcem. Kratka vsebina dolzega uvodnika je ta, da dr. Šustersič odklanja vsako izjavo o vsebini napominanega dogovora in da mu glede stališča, katero bo zavzemala «Slovanska zveza» napram morebitnemu odstopu Mladočehov od obstrukcije, ni mogoče dati točnega odgovora! Ta «velepomembna izjava» katoliško-narodne Pitije je brez dvoma popolnem zadovoljila klerikalni svet in izvestno so se «Slovenčevi» fajmoštri samega navdušenja kar valjali po trebih, ko so čitali duhoviti in bistroumni Šustersičev orakel. Na nas zopet je Šustersičeva izjava napravila ta vtis, da ali dr. Šustersič sam prav ničesar ne ve, ali da ničesar povedati noče. Ker slednjic tudi drugo ni izključeno, se nam je zdelo potrebno, v vso zadevo prinesiti malo več luči. Vemo sicer, da se tudi g. državni in deželni poslanec Pogačnik rad skriva v diplomatično meglo, a ker ta megla — kakor se je že večkrat pokazalo — ni ravno tako neprodorna in ker nam je nadalje znano, da dr. Šustersič Pogačniku vse zaupa, kolikor se mu zdi potrebno, smo poslali odličnega člana našega uredništva v prijazni Podnart z naročilom, da intervjuva čislana politika Pogačnika o kočljivem političnem položaju. Naš odposlanec gospoda poslanca ni dobil doma. Povedalo se mu je, da je svojo političnih skrbi polno glavo nesel na izprehod v Podbrezje, da se pa vsak čas mora vrniti. Naš poročevalec, ki je hotel s prihodnjim vlakom nazaj, mu gre naproti in res sreča gospoda poslanca že na njegovem, Pogačnikovem mostu, ki posreduje promet čez Savo. Ko po prijaznem, nad vse prisrčnem medsebojnem pozdravu pojasni poročevalec namen svojega poseta, pravi poslanec, da je že kaj tatega pričakoval. Do vrata zapne svojo lepo črno suknjo in, tako zavit v tajnstveno politično meglo, povabi žurnalista, da naj kar na mostu stavi svoja vprašanja, češ, sej sem tukaj na svojem; prav kakor doma sva. Sonce je ravno zahajalo in rdečilo vrhove krasnih gorenjskih planin, ki so molče prisostovale zgodovinsko važnemu pogovoru na Savskem mostu. Na vprašanje glede onega dogovora z Mladočehi, nabere g. poslanec svoje belo čelo v resne gube in po kratkem razmišljanju poda točna po-

jasnila, ki so se pa doslovno in do pičice glasila tako, kakor dr. Šustersičev intervju v «Slovcu». «Tudi Pogačnik ničesar ne ve, ali pa ničesar vedeti noče,» si misli naš poročevalec in ker se mu je prva eventualnost zdela verjetnejša, se hoče razočaran posloviti. Bržčas se je Pogačnik zbal, da ne bi veljal samo za Šustersičev odmev, zato ustavi poročevalca, odpne mahom vse gumbe svoje črne suknje in razpršila se je neprodorna megla: «Ali Vas morda zanima moje mnenje o državnozborni obstrukciji?» Poročevalec priklama in gospod poslanec razpravlja o tej važni zadevi nekako takole: «No, vidite, stvar je namreč takale. Obstrukcija bo, ali je pa ne bo. Če bo, bo, če je ne bo, je pa ne bo. To vse je odvisno od nas in od dobre volje vlade. Kar zlepa ne odnehamo. Če je g. pl. Körber dal Čehom ministra, ga mora dati tudi nam. Pa to se ne zadostuje. Hein mora s Kranjskega. To je conditio sine qua non našega kluba in moj ceterum censeo. Jaz smatram za svojo življensko nalogo, da odstranim Heina, Kaj nam pomaga minister, če bi Hein za njegovim hrbtom vse pokvaril. To sem že z vso odločnostjo povedal tudi Körberju. Če hoče, da bo državni zbor delal, mora brezpogojno ugoditi našim zahtevam, sicer bo pela obstrukcija in da znamo obstruirati, to smo dosti jasno pokazali v kranjskem deželnem zboru. Predvsem pa mora Hein proč!» Pri tem se je g. poslanec tako razvnel, da ni pazil na veliko špranjo sredi mostu. Ravnoprav ga je še zgrabil naš odposlanec, da ni padel v deroč valove sinje Save. Na vprašanje poročevalčeve, koga izmed katoliških poslancev bi pač odbrali v tem slučaju za ministra, odgovori g. Pogačnik: «Na to vprašanje Vam danes ne morem dati točnega odgovora. Za ministra ni vsak. Ne zadostuje samo duševna sposobnost. Vzemimo n. pr. dr. Šustersiča —» Poročevalec: «Prosim Vas, to je nemogoče, saj veste, že zaradi tiste afere. Minister mora biti docela neomadeževan mož.» Pogačnik: «Potem imamo Šukljeta —» Poročevalec: «Ne pride v poštev. Če je kot dvorni svetnik moral še tako mlad v zaslužen pokoj, potem gotovo tudi ni sposoben za ministra.» Pogačnik: «Povše bi se neki branil z vsemi štirimi, ker mu je tista primera v «Sl. Narodu» s pečenim krompirjem vzela vse veselje do tega posla. Je pač križ dobiti pripravnega moža. Dotičnik bi moral dobro poznati vse naše razmere, človek bi moral biti, ki je vedno v dotiki z ljudstvom, neustrašen značaj, zraven pa mož olitan, ki se prilagodi vsaki situaciji, ki ume občevati z rokavicami, ne prestrasten strankar, ki uživa simpatije tudi pri nasprotnikih...» Poročevalec: «Wozu denn in die Ferne schweifen? Gospod poslanec ste podali verno sliko o samem sebi. Morda mi ne zamerite vprašanja: Bi li Vi prevzeli ministrski portfelj?» Pogačnik (po kratkem molku): «Portfeljev nihče ne odklanja, najmanj pa ministrskih. Sicer pa glede na to vprašanje odklanjam vsako izjavo. Oprostite me, dragi gospod, a dokončati moram še važno in nujno pismo na kolego, pardon, hotel sem reči na ministra Körberja. Dovolite tedaj, da se poslovim. Poročevalec: «Priporočam se Vaši blagonaklonjenosti, ekselencia!» Gospod poslanec je še enkrat prijazno — milostno pokimal z glavo, ponudil rahlo dva prsta v slovo in naš poročevalec je bil odpuščen. Poročevalec je še moral plačati 1 kr. mostarine, kar je bilo gotovo vredno med brati, Pogačnik pa nič, ker je most njegov. Smatrali smo za svojo častnikarsko dolžnost izročiti javnosti ta velepomemben pogovor. Cenj. bralci so nam za to pozornost gotovo hvaležni.

V dijaški kuhinji v Kranju, kjer je sprejetih 77 dijakov, se je plačalo od 2. do 31. oktobra t. l. za 1967 kosil in 1863 večerij 732-90 K.

Redek slučaj. V četrtek popoldne ja vjel g. H. D. na potu s kolodvora v mesto živo kresnico. Gotovo redki slučaj v novembru.

Besniški fajmošter Medvedkov France je zadnje dni rohnel na prižnici in pital Besničane z barabami, ki imajo hudičeve larve. Gospod župnik, prav nič se Vam ni podalo močno zbijanje po prižnici. Tako razbijajo le še v kaki beznici pijani snoparji. Tudi Vam kot bož-

jejo namestniku prav nič ne pristojna grdo zmerjanje raz priznico. Kar se tiče «osranetov», katerih pa se — kakor ste sami pravili — prav nič ne bojite. Vam svetujemo, da se obrnete na dr. Šustersiča, ki vam bo skoro gotovo dal pravi naslov za «osrano» solo, saj je v eni zadnjih sej rekel dr. Tavčarju, da ima otroke za tako solo. Vsak praznik zabavljate raz priznico, in tega se niste mogli vzdržati še celo na praznik vseh svetnikov. Vsi ljudje so se se domov gredoč zgratili nad Vašim postopanjem, ker morajo poslušati zabavljanje namesto temu dnevni primerno pridigo. Sicer pa kmalu na avdience, g. France!

Citalnico snujejo v Cerkljah pri Kranju.

Na roge je nabodla krava stiri letnega dečka Jakoba Snoja v Nadgerci pri Crunčah. Nevarno ranjenega so prepeljali v bolnico.

Ponesrečila se je v Mengšu Ivana Pavlinec. Hotela je na voz, a je vtačnila nogo v kolo, ki ji je zlomilo nogo.

Izvoščeki na Brezjah in v okolici prirede veselico v nedeljo 6. novembra 1904 v gostilni g. Josipa Kovača v Otočah. Vspored: 1. Ples in godba. 2. Petje. 3. Prosta zabava. Začetek popoludne. Vstopnina prosta.

Častnim meščanom je imenoval ljubljanski občinski svet v četrtkovi izredni seji podžupana g. Karola viteza Bleiweisa-Trsteniskega z ozirom na njegovo tridesetletno delovanje kot član občinskega odbora.

Iskas posredovalnega odseka slovenskega trgovskega društva «Merkur» išče se: 2 pomočnika manufakturne stroke za deželo, 2 železninske za Ljubljano, 2 mešane za deželo, kontorist za deželo, praktikant za Jägerndorf, učenec za deželo, 2 blagajničarki za deželo in prodajalka za deželo. — Službe išče: 3 pomočniki manufakturne stroke, 6 špecerijske, 8 mešane, kontorist, kontorski praktikant, blagajničarka in prodajalka.

Križem sveta.

Krvave demonstracije so se primerile dne 4. t. m. v Inomostu povodim otvoritve italijanske fakultete. Na cesti je velika tolpa Nemcev ob 11. uri ponoči napadla večjo družbo Italijanov, katere je grozovito pretepla. Italijani so se zatekli v bližnji hotel «pri belem križu». Nemci so sedaj napadli hotel, v katerem je bilo 120 Italijanov. V trenutku največje nevarnosti so Italijani začeli streljati z revolverji in ustrelili 200 krat. Ena oseba je bila zadeta v srce in je na mestu umrla. Vsega skupaj je bilo ranjenih 9 Nemcev in 10 Italijanov. Ob 2. uri ponoči je prišlo policiji na pomoč vojaštvo, ki je razgnalo Nemce in napravilo mir. Razburjenost v Inomostu je velika.

Umrila je v Gorici soproga bivšega deželnega predsednika kranskega, barona Winklerja.

Zivila so se podražila. Ker so se malone podražila vsa živila, morajo naše gospodinje povsod misliti na nove prihranke. Pri tem naj opozarjamo na to, kar smo poudarjali že čestokrat, da si tisti, ki uporablja Kathreinerjevo Kneippovo sladno kavo, dokaj prihrani, se celo v mnogih primerih popolnoma odreče zrnati kavi in tako lahko poravnava marsikaj, kar izdaja več. Gospodinje, ki so brez predsodka, že davno prinášajo «čisto» Kathreinerjevo kavo na mizo, in izkušnja uči, da je ne opusti nihče več, kdor se jo je navadil. Močno pripravljena, je «Kathreinerjevo Kneippova sladna kava» jako prikupnega okusa in zlasti za otroke redilna in krvotvorna. Pri tem je treba dosti manj mleka, da se doseže okusna kavina barva, nego ob uporabljenju močno barvajočih kavinih surogatov, torej prihranek tudi tu. Zategadelj poudarjajte pri nakupovanju vselej ime Kathreiner, zahtevajte le izvirne zavojke s sliko župnika Kneippa in ne jemajte niti odprto odtehtanih oprazenih izdelkov, niti malovrednih posnemkov v drugačnih zavojih.

Gospodarske stvari.

Dobavni raspis. C. in kr. garnizijska menažna komisija naznanja trgovinski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da potrebuje za leto 1905 med drugimi tudi sledeče predmete: moko, krompir, riž, poper, papriko, cimet,

kavo, slador, makarone, kis, lečo, fižol, proso, ječmen, koruzni zdrob, sol, svinjsko mast, slanino, kisló zelje, čebuljo, i. t. d. Ponudbe je najkasneje do 10. novembra t. l. 12. ure opoldne poslati c. in kr. garnizijski menažni komisiji tačas pri 15. pehotnem polku v Ljovu. Dobavni razglas in pogojni zvezek sta v pisarni trgovinske in obrtniške zbornice v Ljubljani do 6. novembra t. l. na vpogled.

Dama

ki je ali iz zaljubljenosti ali pa pomotoma poslala g. R. K. s šopkom tudi rokavico, dobi isto nazaj pri «Puščavniku».

Darila.

Dijaški kuhinji v Kranju so darovali sledede prispevka p. t. gg.: dr. Ign. Jelovek, c. kr. višji okrajni zdravnik v Radovljici 30 K, Dr. Jan. Siffert, c. kr. višji stabski zdravnik v Dunajskem Novem mestu 5 K, župnik Jern. Ramoveš v Poljanah 40 K, župnik J. Čebatek na Trati 20 K, kuh. zad. Jan. Likozar in Votla 10 K, kaz. poravnava Jere Hamer in P. Picelj 40 K, kaz. porv. Fr. Porenta in Fr. Btenc 10 K (vsa troje po sodn. adj. Antlogi) prof. Maselj v Vratih ob otvoritvi Aljažvega doma 7 K, Fr. Krenner, pos. v Kranju 10 K, J. Kočmut, trgovec v Kranju 10 K, kroatji v Valvazorjevih koč 5 K, A. Z. za eno jajce 1 K, B. za srečen izid pri naboru 2 K, (Navedene zneske, poslana za blagajno od 28. jul. do 20. avg. izkazuje za leto prešlo.)

Od 5. sept. do 28. okt. smo prejeli naslednje darove in prispevke: po dr. Franc. Prevcu 20 K, (kaz. zad. Mifar ca. Likozar), primarij dr. E. Slajner iz Ljubljane 20 K namesto venca pok. M. Zupar-u, nadinženir Fr. Žužek iz Ljubljane 20 K namesto venca pok. gosposodi Fani Jugoviz, c. kr. pom. kapitan Alf. Wiljan iz Ptuja 5 K, mestna občina Škofja Loka za l. 1905: 20 K, bralno društvo v Mengšu 12 K, v kaz. zadevi P. Držaj ca. Jan. Pustavrh, plača slednji 10 K (po sod. adj. T. Bežku iz Škofje Loke), prof. Jeršinič najdenih 20 vin., goljaz na Sv. Joštu 6/20 K, notar Ant. Slamberger 24 K, N. N. iz Kranja 20 K, inženir V. Polak v Trzinu 20 K, neimenovan šnopsar 10 h, kaz. zadeva Strupi-Nadižar 20 K (po sodn. adj. Seliskarju), dr. Fr. Prevc 20 K, prof. kolegij za oktober 13 K, kaz. zadeva Kuraltičar 50 K, Ebner-Glavnik 5 K, (oboje po sod. adj. Antlogi), mešani 4+40 K, nadučitelj Fr. Luznar 10 K, kaz. porv. Rozman Vilfan 10 K, 4 kuharji in 2 kurjaca 7 K, župnik Josip Zalokar (Bridgeville, Pa. 4. S. of North-Amerika) 50 K izročil župnik J. Vrhovnik v Ljubljani po ravn. Jos. Hubada, Mar. in Marj. Brajer ca. Ant. Golob 20 K (sodn. adj. Seliskar), kaz. zad. Jan. Zahreta in Ané Bitene 5 K (sodn. adj. Antloga), Jos. Boščej, trgovec v Železnikih 5 K (po uprav. «Gorenjca»).

Odbor dijaške kuhinje v Kranju se zahvaljuje v imenu podpirane mladine za poslana darove in prosi vse dobrotnike, naj se pogosto spominjajo imenovanega zavoda.

Učenec

so sprejme pri

H. SUTTNER

155-7

urar v Kranju.

izviren okus kave dosežete s prijetnostjo

Vydrove žitne kave

POSKUSITE! Vzorak dragovoljno.
Poštno 5 kg, pošiljka 4 K 50 h franco.

„DOMACI PRIJATELJ“
vsem odprto odtehtanih oprazenih izdelkov.

Uydrove žitne kave Rege-VIII.

Napredaj la

mlad pav

moškega spola, poldrugo leto star. 186-1

Albin Bant v Kranju.

Sluga

za pisarno so sprejme v Valjičnem mlina v Kranju. 186-1

Jubilejne ustanove.

Podpisana trgovinska in obrtniška zbornica razpisuje za leto 1904 osemnajst oesar Frano Jožefovih ustanov (osem po 50 K in deset po 20 K) za onemogle obrtnike vojvodine Kranjske in pet cesarice Elizabete ustanov po 40 K za onemogle uboge vdove kranjskih obrtnikov.

Prošnje naj se pošljejo trgovinski in obrtniški zbornici v Ljubljani do 20. novembra 1904. Priloži naj se jim od občinskega in župnijskega urada potrjeno dokazilo, da je prosilec obrt samostojno izvrševal, da sedaj zaradi onemoglosti ne more več delati in da je ubog, oziroma da je prositeljica onemogla uboga vdova bivšega samostojnega obrtnika.

V Ljubljani, 29. oktobra 1904.

Trgovinska in obrtniška zbornica za Kranjsko.

Oni človek, kateremu sem na semnju v Kranju dne 18. oktobra 1904 v oni gostini pri živinskem trgu menjal bankovec za 100 kron ter sem namesto kron štel goldinarje, tako da sem dal 100 kron preveč, se prosi, če ima kaj poštenja še, naj mi jih vrne nazaj.

Anton Jereb, Račeva št. 11
pri Zireh nad Škofjo Loko.

183-1

Ze veliko let dobre znamke stroji vsake vrste

za poljedelske in obrtne potrebe

poljska orodja, stikalnice za seno, čistilnice za žito, mlinski za mletje, čistilnice za koruza, mlinski za mletje, mlinski za gnojila, stikalnice za gnojila, mlinski za gnojila, stroji za rezanje rane, namornice, kotli za kuhanje kisle, sesalke za vino, pipe, sesalke za vodnjake, sesalke za gnojico, škropilnice za gnojico, vodovodi, železne bati, avinčene cevi, gumijevе cevi, konopnene cevi, priprave za točenje piva, priprave za sladokod, omare za led, mlinci za kavo in čičavo, stroji za delanje klobas, živalski stroji, priprave za petrolej, železne blagajne, železno pohištvo, namizne tehtnice, stebarske tehtnice, decimalne tehtnice, tehtnice za živino, tehtnice na drog i. t. d. po zopet izdatno znižanih cenah, vse pod dolgotrajnim jamstvom, po najugodnejših plačilnih pogojih tudi na obroke. Ceniki z več kot 400 slikami brezplačno na

franko! Dopisuje se v slovenskem jeziku. Prekupi in agenti so: Ivan Schindler, Dunaj, III., Erdbergstrasse 12.

Zdravje je največje bogastvo.

Kapljice sv. Marka

Te glasovite in nenadkriljive kapljice sv. Marka se uporabljajo za notranje in zunanje bolezni.

Osobito odstranjujejo trganje in otekanje po kosteh v nogi in roki ter ozdravijo glavobol. Učinkujejo nedospeljivo in spasonosno pri želodčnih boleznih, ublažujejo katere, urejajo izmeček, odpravijo naduho, bolečine in krče, pospešujejo in zboljšajo prebavo, čistijo kri in čreva. Preteno velike in male glitice ter vse iz glist izhajajoče bolezni. Delujejo izborno proti hripavosti in prehlajenju. Lečijo vse bolezni na jetrih in slezech ter koliko in ščipanje v želodcu. Odpravijo vsako mrzlico in vse iz nje izhajajoče bolezni. Te kapljice so najboljšo sredstvo proti bolezni na maternici in materni ter ne bi smeli biti tega manjkati v nobeni meščanski in kmečki hiši. Dobivajo se samo: Mestna lekarna, Zagreb, zato naj se naročujejo točno pod naslednjim:

MESTNA LEKARNA, ZAGREB, Markov trg št. 90, poleg cerkve sv. Marka.

Denar se pošilja naprej ali pa povzame. Manj kot ena dvanajstotina se ne pošilja. Cena je naslednja, in sicer franco dostavljena na vsako pošto:

1 ducat (12 steklenic) 4 K, 2 ducata (24 stekl.) 8 K, 3 ducate (36 stekl.) 11 K, 4 ducate (48 steklenic) 14:60 K, 5 ducatov (60 steklenic) 17 K.

Imam na tisoče priznalnih pisem, ki jih ni mogoče tu tiskati, zato navajam samo imena nekaterih ga., ki so s posebnim uspehom rabili kapljice sv. Marka ter popolnoma ozdravili: Ivan Baratinčič, učitelj; Janko Kistri, kr. nadlogor; Stepan Borčić, zupnik; Uja Mamić, opantar; Zofja Vukelić, šivilja; J. Seljančič, seljak itd.

Ustanovljena l. 1880. MESTNA LEKARNA, ZAGREB, Markov trg št. 90, poleg cerkve sv. Marka.

Zdravje je največje bogastvo.

Vi želite in želite ponajnižjih cenah.
 N. Pr. Lampert, tiskarna v Kranju.

Posamezne številke „Gorenjca“

prodajajo po 10 vin. v

Ljubljani g. A. Kališ, trafikar, Jurčičev trg 3;
Škofji Loki g. M. Žigon, trafikar, glavni trg;
Radovljici g. Oton Homann, glavna trafikar;
Javorniku g. Štefan Podpac, trgovec;
Bohinjski Bistrici g. M. Grobotek, trgovec.

Glinaste peči, štedilnike, banje

za kopeli, kakor tudi kipe, vane in
 druge glinaste izdelke
 v vseh barvah, tepešne in cene
 priporoča prva in največja

tovarna

pečij in glinastih izdelkov
August Dreise
 v Ljubljani.

90-21

Večkrat premisano!

Kmetovalci!

148-6

Take in podobne najvišje medalje na Dunaju na mednarodni
 razstavi družbe Modrega križa 1904 v c. kr. družbi za vrtnišvo
 pod visokim pokroviteljstvom Nje cesarske in kraljevske Vzyše-
 nosti presv. gospe nadvojvodinje Marije Jožefe, v Londonu, Parizu
 in Rimu je dobil edino le doktor pl. Trnkóczy-jev

Kranjski redilni prašek za prašiče

za pujske, krave, teleta, vole, ovce, perutnino i. t. d.

Pri vsakem trgovcu 1 zavoj 50 vin., po pošti 5 zavojev.

Lekarna Trnkóczy, Ljubljana.

Slav. šolskim vodstvom

se udano priporočam za cenj. naročila šolskih tiskovin

Z odličnim spoštovanjem

Iv. Pr. Lampret, tiskarna v Kranju.

Šivalni stroji in kolesa

Tovarniška zaloga 121-10

Ivan Jax-a v Ljubljani

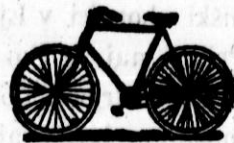
Dunajska cesta 17

priporoča svoje najbolj priznane

šivalne stroje in kolesa

Ceniki se dopoljujejo na zahtevanje zastoj.

Dr. med. univ.

Jernej Demšar

praktični zdravnik

specijalist za kožne in spolne bo-
lezni 184-1

začne ordinirati

8 novembra in sicer od 10. do 12. ure do-
poldne in od 5. do 6. ure popoldne

Ljubljana

v Prešernovih ulicah, Mestna hra-
nilnica, II. nadstropje.

Naznanjam

slavn. občinstvu, da sem sedaj otvoril v Kranju
h. št. 102

trgovino z usnjem.

V zalogi imam vsakovrstno usnje na drobno
in debelo po primernih cenah. Kupujem tudi
vsakovrstne surovo kože.

178-8

Ivan Bedenk.

Imam v kleti

177-4

več sto hektolitrov

pristnega belega in črnega vina, nekaj fine
rakijske in brinovca ter namiznega olja lastnega
izdelka.

Vse solidno postavljeno tudi v moji posodi na tukajšnji
državni kolodvor po primerno nizki ceni.

Ivan Pujman

posestnik in trgovec, Vodnjan-Dignano (Istra)

Hamburg-Amerika

150-9

Iz Ljubljane v

Novi York

samo 60 gl. z dobro prasto hrano.

Odhaja se iz Ljubljane vsaki ponedeljek, torek in četrtek v tednu.

Izvrstna sigurna vožnja z brzoparniki samo 6 dni. Pojasnila po večkrat brezplačno.

Zastopnik: **FR. SEUNIG**, Ljubljana, Dunajska cesta 31 (zraven šrange).

System Balke

M. Podkrajšek

frizer

za dame in gospode

Ljubljana, sv. Petra c. 35

42-34
priporoča za gojitev las in za umivanje glave svoj zdravniško priporočni goriko in mrzlo zračni sušilni aparat. Suši brez nadležne vročine. Ne provzročuje skrčenja las. Vpliva dobro na pospeševanje rasti las. Dalje se izvršujejo vsakovrstna dela iz las.

Oddelek za dame s separatnim vhodom.

„Zakaj so Vaši zobje tako beli?“

„Vsak dan rabim **O. Seydlovo higijenično kozmetično ustno vodo**, ki izvrstno vpliva na zobe in je bila s priznanjem odlikovana. Dobite jo lahko v lekarni pri sv. Trojici v Kranju.“

38-35

71-80

Trgovina z železnino in špecerijskim blagom

„MERKUR“ Peter Majdič v Kranju.

Priporoča bogato zalogo po nizki ceni, kuhinjsko posodo, mizarško, ključavničarsko, kovaško, zidarško, črevljarško orodje in orodje za poljedelce, kakor pljuge, lemeža, železne brane, vile, motike, sekire, železne grablje; nadalje štedilna ognjišča, vodne žage, pile, kovanje za okna in vrata, žico, žičnike, katanovo lepko, železno in pocinkano ploščevino, karbolinej, trsje za obijanje

Zaloga vozniških plah in pokrival za komate.

Velika izber nagrobnih križev!

Velika izber nagrobnih križev!

stropov, vilite kotle. Veliko izber slamoreznic, železnih peči

Roman- in Portland-cement, traverze, stare, železniške šine

šine za kolesa, podvozi in drugo železo, sesalke za vodnjake, cevi in vsakovrstno špecerijsko blago. Zaloga svetilk, zaloga različnih barv.

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernove ulice 9

Velika zaloga zgotovljenih oblek
za gospode, dečke in otroke
konfekcije za dame.

— Solidno blago po čudovite nizkih cenah —

Ceniki se razpošiljajo zastoj in poštne prosto. 167—6

Velik požar

se zamore lahko in naglo pogasiti
samo s 13—42

Smekalovimi brizgalnicami

nove sestave, koje od desne in leve strani vlečejo in mečejo vodo. V vsakem položaju delujoče, kretanje brizgalnice nepotrebno!

Pri razstavi gasilnega orodja meseca avgusta 1903 v Pragi bila je naša tvornica R. A. Smekal odlikovana z dvema največjimi odlikovanji, in sicer: **S 1. počastno diplomu za izboljšanje parnih in motor-brizgalnic ter lestev in z zlato košajno za prednosti pri ročnih brizgalnicah za nove sestave.**

R. A. SMEKAL

Zagreb

skladišče vseh gasilnih predmetov, brizgalnic, cevi, pasov, sekiric, sesalk in gospodarskih strojev.

Tedenski sejem v Kranju dne 31. m. m.

Prignalo se je 103 glav goveje živine, 5 telet, 61 prašičev, 98 ovac, — kozlov, 199 buš. — 50 kg: pšenice K 10-50, prosa K 7-50, ovsa K 7-50, rži K 8-25, ajde K 8—, jetmenena K 7—, fižol: mandalon in ribničan K 14—, koks 14—.

Izšla je

„Dobra kuharica“

pisala Minka Vusičeva

v založništvu Lavosl. Schwentner-ja
v Ljubljani.

Dobiva se samo vezana; cena 6 K, po
pošti 6 K 55 h.

Obsega na 576 straneh več nego 1300 receptov za pripravljane najokusnejših jedi domače in tuje kuhe, ima 3 fino koloriranih tabel in je trdno in elegantno v platno vezana.

Hvali jo vse: kuharica s svojega strokovnjakega stališča, litrarna kritika zaradi lepega, lahko umevnega jezika, fina dama zaradi njene lepe, pri slovenskih kuhar-kih knjgah nenavadne opreme, in konečno varčna gospodinja zaradi njene cene, ker ni nič dražja, nego za ne nemške kuharske knjige. 10—63

H. Suttner, urar

v Kranju

priporoča svojo

izbornu zalogo

ur,

zlatnine

in

srebrnine

po

najnižjih cenah.

Ceniki zastoj in

poštne prosto.

Razpošilja se na

vse kraje sveta.

Nikelnasta anker-remont. roskopf. železničarjeju dobro poznana, najtrpežnejša in natančna ura, prav fino kolesje. Pokrov stanovitno bel gl. 3-75, najfinejša znamka, gl. 6-50. 114—19

Ljubljanska KREDITNA BANKA v Ljubljani

Podružnica v Celovcu.

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Promese izdaja v vsakemu žrebanju.

17—42

Polnovplačani akcijski
kapital K 1,000.000

Zamenjava in eskomptuje izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapale kupone. Daje pred-ujme na vrednostne papirje. Zavaruje srečke proti kurzni izgubi. Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavicje.

Eskompt in inkasso menic. — Borzna naročila.

Podružnica v Spljetu.

Denarne vloge sprejema

v tekočem računu ali na vložne knjizice proti ugodnim obrestim. Vloženi denar obrestuje od dne vloge do dne vzdiga.

Promet s čeki in nakaznicami.

Ljubljana (Kolizej) R. LANG na Marije Terezije cesti

Zalagatelj društva c. kr. avstrijskih državnih uradnikov.

Bogata zaloga pohištva vsake vrste v vseh cenah. Ogledala, slike v vseh velikostih.

Popolna oprava za vile. Špecialiteta: Gostilniški stoli.

Modroci iz žičnatega omrežja, afričanske trave ali žime, prve vrste vedno v zalogi.

97-28

Pohištvo iz železa, otroške postelje in roziški po vsaki ceni.

Čudovito poceni za hotele, vile in za letovišča 52 gld.

Za spalno sobo od 180 gld. naprej. Divan z okraski.

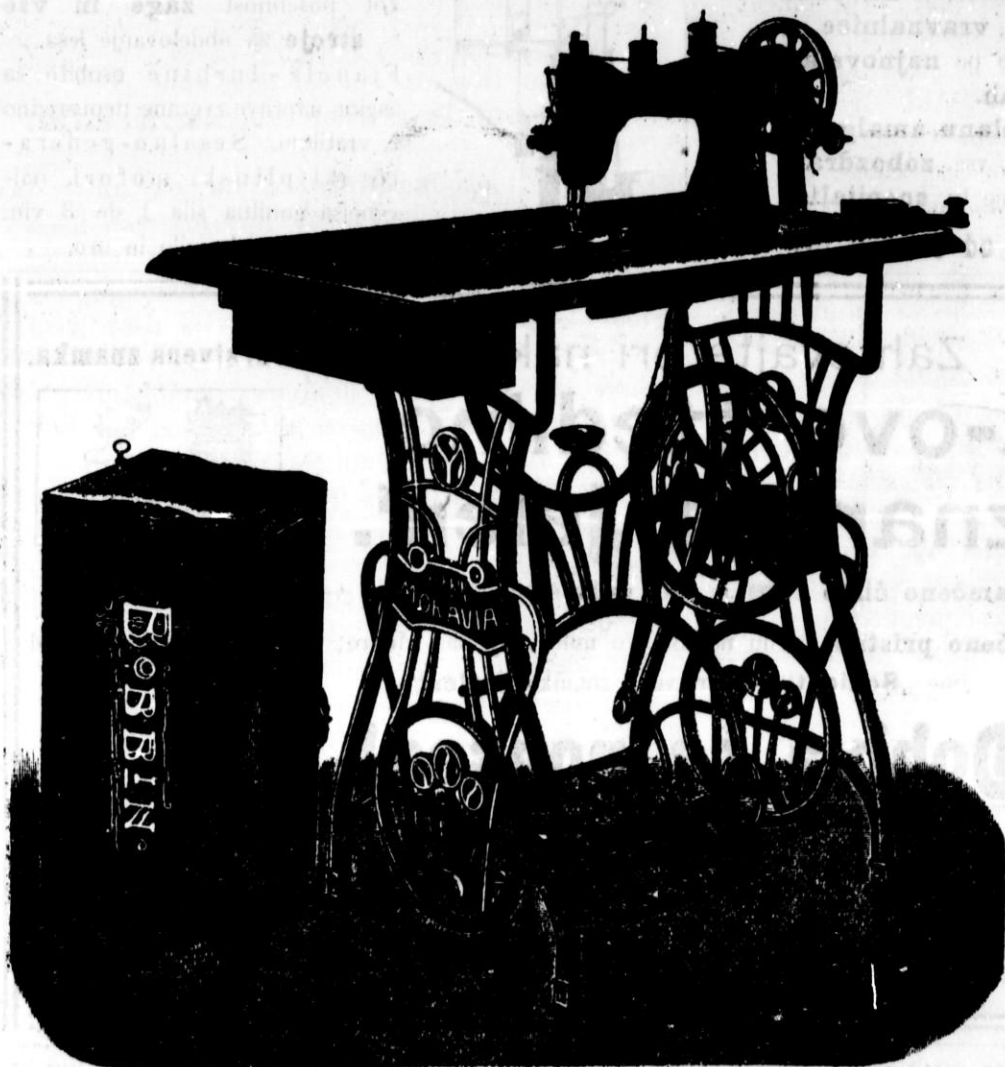
Špecialiteta v nevestinih baiah. Veliki prostori, prtilično in v l. nadstropju.

Oprave za jedilno sobo, salone, pred-sobe, cele garniture.

Za sobo: postelja, nočna omarica, o-mivalna miza, ob-šalnik, miza, sten-sko ogledalo.

Pozor!

86-26

„Moravija“-šivalni stroji so najboljši, najpripravnější ter najtrpežnejši.

„Moravija“-šivalni stroji so jako pripravní za umetno vezenje.

„Moravija“-šivalni stroji so poleg tega mnogo cenejši ter se dobivajo tudi na mesečne obroke.

Pouk za umetno vezenje na „Moravija“-šivalnih strojih vsaki dan in sicer brezplačno.

Cenike pošiljam zastonj.

Zaloga in pouk pri tvrdki

LOVRENC REBOLJ v KRANJU, glavni trg 189.

Zastopstvo vsakovrstnih poljedel. strojev tvrdke K. & R. Ježek (Blansko).

ceno in dobro barvo

pravega domačega izdelka, brez vsake zmesi (Schwerspatt), kakor se nahaja v nekaterih tovarniških barvah, naj se blagovoli obrniti na domačo zalogo

J. Wohlgemuth

182-12

v Kranju, glavni trg št. 118.

54-33

Zobo- tehnični atelje

Oton Seydl

pri g. dr. E. Globočniku
v Kranju

Zobovja, tudi ne da bi se odstranile korenine, z ali brez nebne plošče, iz **zavčuka** kakor tudi **zlata**, dalje **vrvnalnice** in **obturatorji** se izvršujejo po **najnovjših metodah**.

Plombe v zlatu, porcelanu, amalgamu in **cementu** kakor tudi vse **zobozdravniške operacije** izvršuje tu **specijalist**.

Odprto vsako nedeljo od 8. do 6. ure.

Išče se pod jako ugodnimi pogoji več in popolnoma zanesljiv

kolportér

ki bi po slovenskih krajih razpečaval brošure, časopise i. t. d.

Pojasnila daje upravništvo «Gorenjca».

109-9

JOSIP WEIBL

J. Spreitzerjev naslednik

LJUBLJANA, Slomškove ulice št. 4

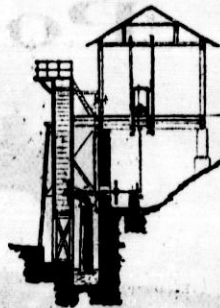
Stavbeno-umetno in konstrukcijsko ključavničarstvo.

Žično omrežje na stroj, obhajilne niže, ugraje na miradoru, obmejno omrežje, vežna vrata, balkoni, verande, stolpne križe, štedilnike i. t. d.

103-28

Specijaliteta: valjični zastori (Rollbalken).

G. Tönnies

104-26

tovarna za stroje, železo in kovinolitarna v Ljubljani priporoča kot posebnost **žage in vse stroje** za obdelovanje lesa.

Francis-turbine osobito za žagine naprave zvezane neposredno z vratilom. Sesalno-generatorski plinski motorji, najcenejša gonilna sila 1 do 3 vin. za konjsko silo in uro.

Zahtevajte pri nakupu

Varstvena znamka.

Schicht-ovo štedilno milo z znamko „jelen“.

Ono je **zajamčeno čisto** in brez vsake škodljive primesi. — Pere izvrstno.

Kdor hoče dobiti zares **jamčeno pristno**, perilo neškodljivo milo, naj pazi dobro, da bo imel vsak komad ime „Schicht“ in varstveno znamko „jelen“.

119-19

Dobiva se povsod!

JURIJ SCHICHT

Ustje
(Česko)

največja tovarna svoje vrste na evropskem kontinentu.

Ustje
(Česko)

Izhaja vsako soboto zvečer, če je ta dan praznik, pa dan poprej. — Velja po pošti prejemana za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za četr leta 1 K. Za druge države stane K 5.60. Za Kranj brez pošiljanja na dom stane za celo leto 3 K, za pol leta K 1.50. Dostavljanje na dom stane za celo leto 60 vinarjev več. Pomembne številke stanejo 8 vinarjev. — Na naročbe brez istodobne vpošiljavne naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se za petitvrsto 10 vinarjev, če se tiska enkrat, 8 vinarjev, če se tiska dvakrat, če se tiska večkrat, pa po dogovoru. Uredništvo in upravništvo se nahaja v hiši št. 106 nasproti župne cerkve. — Upravništvu naj se blagovolijo pošiljati naročnina reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.